

CRÒNICA

Dones catalanes sense diferència d'estament ni classe: signeu i feu signar els plects demanant l'ampliació de l'amnistia.

ANY I

GRANOLLERS, DISSABTE 8 MARÇ 1930

Núm. 17

L'Alger pintoresc

Algú ha dit que a la terra no hi ha sinó una desena de llocs, la contemplació dels quals dona a l'home una emoció viva, una exaltació, una sensació de bellesa total. Aquests sentiments, són els que hom percep en arribar per primera vegada a Alger, després d'un mig dia assolat.

La ciutat blanquíssima que s'escalona fins a la «Kasba», sembla talment que reposi damunt d'una columnata immensa, formant una graciosa i incomparable «terras» de proporcions no igualada, estesa com un amfiteatre des de les comes de la serra d'El Biar, a les de Mustapha, sobresurtint per damunt les modernes construccions, les típiques cases mores.

Emparades les unes a les altres, tenen tot l'aire misteriós d'aquells temps en què la ciutat fou baluart i casal dels corsaris que havien estès llur domini per la Mediterrània. Eren d'aquells pirates que tenien la guerra oberta amb tot el món, i que des de llurs cases de cara al mar, contemplaven durant els dies de sojorn, en terra ferma, on ara s'emmiralla a una banda l'esvelta silueta de Nostra Dona d'Àfrica, i, a l'altra, la verdor del jardí d'Essai, ple de plantacions exòtiques.

Alger és una ciutat d'una bellesa que captiva. En mig de la vida agitada del nostre segle, s'hi mou tot un poble de tradició i costums. El fanatisme de la gent d'Orient hi viu tal com en temps llunyans. Ni el record de l'exemple del gloriós domi-

ni de Roma avui esvalt per l'obra immensa i meritíssima de la França, ha aconseguit de remoure l'esperit modernitzant d'aquella gent que es senten a pler deixant lliscar el temps, allargassats damunt d'una catifa, bo i gustant el te, el brevatge diví dels deixebles de Mahoma.

La vila àrab, coneguda amb el nom de «Kasba», creix al peu de la fortalesa, que porta el seu nom. Els seus carrerons tortuosos i costeruts serven el misteri impenetrable d'aquesta raça que encara espera la vinguda del *Mesies*. Hom es perd en mig d'aquests camins, sovint sense sortida i coberts en molts indrets, per les voltes formades per les façanes de les cases que, aplegades, es drecen per entre les altres com si cerquessin el sol que no arriba a lluir, en mig d'aquells carrerons, on la vida és igual que quatre segles enrera.

Arribats al cim de la vila blanca clapejada per la blavor dels patis i les palmeres vincladisses, hom contempla, altiva i amb tota la magnificència de la seva època, la fortalesa, que sembla que encara veilli per les invasions de cristians i per les valuoses riqueses i les dones esclavitzades que formaven el tresor preciós que la ciutat guardava, fruit de l'obra dels seus habitants.

Cap al cim creix un bosc immens d'eucaliptus. Amb la seva olor forta perfuma l'aire que fa voleiar les llampants banderes que presideixen les recaptés. Les veurieu com marxen amb pas lent al so de la *derbouka*, esperant que les dones d'ulls negres i brillants, retornin, lleugeres, del ce-

mentiri d'El Kettar. Vénen de resar damunt d'aquelles lloses de marbre blanc que a l'hora del cap vespre prenen el to de la llum que se'n va.

En empendre la davallada travesseu un seguit de carrerons silenciosos. No sentiu sinó les tonades monòtones de les cançons dels àrabs, les quals vénen de l'interior d'un pati on es celebra algun naixement o unes noces. I en els carrers on l'animitació és atapeïda, podeu contemplar les petites botigues de fruites, d'especies, de llaminadures i dolços condimentats amb oli i de peix fregit, un reguitzell de barberies i de cafès sempre curulls de gent asseguda al defora o ajassada damunt una catifa, on passen les hores vagaroses del dia. Direm, que els àrabs d'Alger són d'una raça degenerada i que viuen sense treballar. Per ells el dia cal consagrar-lo a Déu i les hores que no els absorbeix el prec són per a dedicar les al repòs, fer tertúlies a crits o bé escoltant les contalles d'un marí, arribat de llunyanes terres.

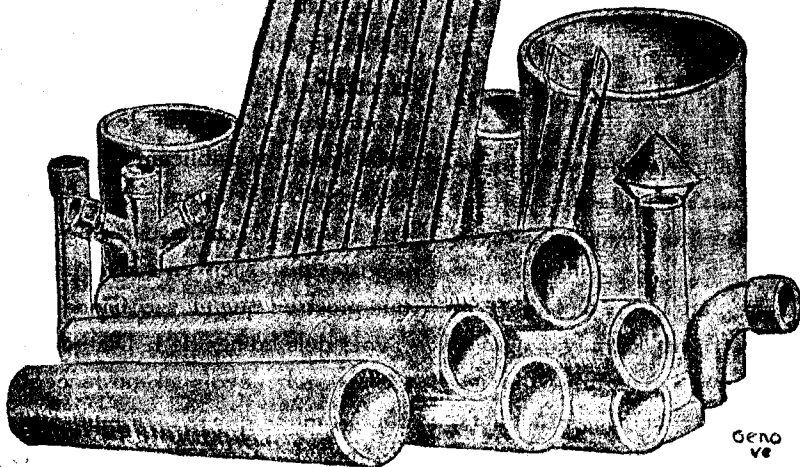
Sovint per entre les construccions de la vila mora apunta un minaret palesant l'existència d'una mesquita; la majoria son dreçades per a guardar les restes d'un marabout o dignitat. Entre totes elles cal esmentar la de Sidi Abderhaman, que té un encís de recolliment com cap altra, sobresortint el seu minaret quadrat de pisos arquejats i adornat amb faiances de Pèrsia i Rhodes brillants a la llum del sol el qual sembla que allà brilli amb tota la seva bellesa.

En abandonar la vila àrab i entrar de nou a la ciutat francesa, els vostres ulls s'extasiaven davant d'unes palmeres vincladisses que es drecen en mig d'un pati blanc d'un palau morú; també els vostres ulls contemplen entre les modernes construccions, l'esvelta silueta de la mesquita de la «Pecherie». Sentiu una impressió de la vida passada, el misteri inconprès us atreu per l'extravagància, però el caminar lleuger d'una noia róssa i d'ulls blaus, que té l'encís de les notes de París, us recorda el nostre món perfumat amb extractes d'Orient...

Miquel JOSEPH i MAYOL

(De la revista «D'Ací i D'Allà»)

URALLITA

La millor tuberia per a conduccions a pressió

Agència amb dipòsit a Granollers

Despatx: F. Torras Villà, 31

Magatzem: Carrer Lliri, 23

CONFITERIA CUNILLERA

CHAMPORS

EL MILLOR ELOGI ES PROBAR-LO

Una Lletra

Diu "La Publicitat" a la secció de comarques: Ens ha estat pregada la publicació de la següent lletra:

"El periòdic de Granollers "Crònica", que dirigeix el seu propi impressor, antic i constant col·laborador del "Diari de Granollers", que fins a la caiguda del Directori fou el portant-veus de la U. P. d'aquella ciutat, ha contestat en forma inqualificable unes afirmacions que, a propòsit de la nova publicació, feu el nostre amic Francesc Glanadell, des de LA PUBLICITAT i des de "La Gralla", mogut, evidentment, per un sentiment patriòtic i previsor.

El director de "Crònica", que per raons d'oportunitat ha donat al periòdic un caient catalanesc, sense justificar-se de cap de les imputacions que li han estat adreçades, s'ha permès de negar la catalanitat de l'actuació del nostre amic Glanadell, el qual, en diverses formes i mesura, ha col·laborat amb el signants en accions societàries i d'ordre cultural.

Respecte a l'única acusació concreta i de mal gust del director de "Crònica", damunt la qual acusació es fonamenta l'atac contra el nostre bon amic i company, aquella posa de manifest ben eloqüentment el conturbeni entre l'esmentat periòdic que es diu catalanista i la persona representativa a la comarca de la tendència més antagonica a aquesta política, car comprem que únicament ella pot furnir a l'articulista de "Crònica", documents de caràcter íntim i familiar relacionats amb l'assumpte, per cert gens deshonorables, en què recolza el malèvol atac.

Un elemental sentiment de justícia ens empeny, més que a defensar el company Glanadell —que no cal—, a formular una protesta pública contra el procediment gens digne emprat per "Crònica", i volem proclamar la diàfana actuació de franca i fervorosa incorporació als corrents pairalistes que hem observat, tothora, de l'amic Glanadell, i d'una manera especial durant el període dictatorial.

Pau Grieria i Cruz, Eduard Ragasol, Francesc Montanyà Guasch, Francesc d'A Planes Dòria, Joan Montllor Pujal, Joan Santamaria Munné, Enric Margarit, Trinitat Comes, Josep Sala Badal, Jaume Serra i Dach, Ramon Montanyà.

Barcelona, 4 març de 1930."

Contestant a una lletra

En el número de CRÒNICA, d'ahir, publicàvem la lletra tramesa pel Sr. Glanadell, posant-hi al peu uns mots que mostraven una volja més la nostra manera digna de procedir, inclòs davant un greuge. Amb el correu de la tarda, ens arribà "La Publicitat", en la que s'hi publica una "lletra pregada", signada per uns senyors que es diuen companys del senyor Glanadell, sortint en sa defensa i protestant dels procediments

emprats per nosaltres en nostra legal i correctíssima rèplica.

Aquests senyors neguen el que ens hagim justificat en les imputacions adreçades; nosaltres creiem haver-nos sincerat abastament respecte a l'actuació de sempre, en política.

El fet de que sense precedents per que "si", surti un senyor intentant ferir nostres sentiments, compromentent la nostra dignitat pública, bé valia una contesta contundent.

El Sr. Glanadell ha trobat uns defensors, uns amics, que proclamen la diafanitat de la seva actuació. Nosaltres havem trobat uns amics, vers amics, que davant la pretesa calúmnia injuriosa del Sr. Glanadell, han protestat de l'injustícia comesa contra nostre.

En la vida, apar dels homes afins pels ideals, aquells amics polítics, existeixen aquells altres amics que posen per damunt de tot la condició d'homes, provant la seva lleialtat d'amic.

Al peu de la lletra del Sr. Glanadell, deiem nosaltres:

"Tal com desitja el Sr. Glanadell publiquem la seva lletra, responent a la nostra defensa. Ell senyala com una amenaça la claretat de termes del nostre escrit; ja mai ha estat en el nostre ànim amenaçar a ningú, el que escribirem es sols ena defensa al greuge vertit contra nosaltres, i volguerem senyalar que el que pretenia ridiculitzar-nos davant els amics polítics de Barcelona, era el menys indicat per a censurar-nos i posar-nos en evidència.

Sempre havem procedit com a cavallers en tots els actes de la nostra vida, i en aquest, una volta més volem esser fidels a la consigna. El Sr. Glanadell en els últims mots de la seva lletra es lamenta que s'hagi conduït l'assumpte a un terreny poc simpàtic i menys exemplar ara nosaltres li oferim de grat, sense subterfugis, com a cavallers educats, que els documents posats per la casualitat a nostres mans, si desitja el Sr. Glanadell, jo els faré públics davant de dues persones de la seva confiança, en presència d'ell, i davant d'altres dos amics nostres".

Avui be podríem, "ofesos" per la protesta "filla d'un sentiment de justícia", publicar els "documents" que obren en nostre poder i no pas de caràcter íntim i familiar com senyalen els "defensors", però per honor a la paraula donada, deu ésser el Sr. Glanadell el que ens hi obligui.

Finirem aquest ja allargassat afer amb un petit recordatori per alguns signants de la protesta, puix a la majoria d'ells no tenim la satisfacció de conèixe'ls.

El Sr. Serra i Dachs, amb quina amistat sempre ens havem honorat, ens extranya signi la lletra de referència en que s'assegura d'una manera contundent que el "Diari de Granollers" era el portant-veu de la U. P. de la ciutat, si ell sabia això per què honorà la publicació amb articles seus? Car nosaltres n'havem llegit al "Diari de Granollers", signats pel Sr. Serra i Dachs.

El Sr. Montañà (Ramón), durant un llarg

temps honorà les planes del "Diari de Granollers" amb l'anunci del seu establiment, i moltes tardes, a darrera hora el trobavem a la redacció fent tertúlia. A més el Sr. Montanyà, utilitzà les columnes del "Diari" en la discussió de cert assumpte personal.

El Sr. Margarit, no més direm que ja en el segon número del "Diari de Granollers" hi publicà un article.

Entre altres dels signants hi trobem el nom d'alguns dels directius de la "Casa del Vallès" de la qual el Sr. Glanadell, és Secretari.

Nosaltres sols recordem que aquesta entitat, quin pairalisme no pretenim discutir, en certa ocasió, es dirigí al Director del "Diari de Granollers" sol·licitant la seva cooperació personal a l'ensems que l'exercici de certes funcions gestores per suplir en certa mesura l'absència de la "Casa del Vallès" a Granollers.

El fet de que jo durant algun temps col·laborés a un diari on col·laboraven aquests senyors no deu pas ésser un pecat tant gros com assenyala el Sr. Glanadell, l'únic pecat polític que troba en nostra vida, en aquesta vida política, en que la nostra llar a manca de local apropiat s'hi han fet les eleccions defensant la candidatura catalanista durant més de vint-i-cinc anys, en aquesta llar on sempre tots els rètols impresos s'han fet en català.

Aquests senyors, pretenen discutir el caient catalanesc de CRONICA, cosa que no ens cal evidenciar, ja que de sempre aquesta ha estat l'única bandera nostra.

Si ells fossin una autoritat on tinguéssim de recórrer per a treure una patent que acredités nostra personalitat podríem ésser més explícits; avui no, no els creiem cap autoritat per a posar-nos en dubte a tall de demanar comptes.

Comprenem l'interès dels amics del Sr. Glanadell, encar que revesteixin la lletra en forma de protesta, el que pretenen els signants es defensar aquest senyor que ha restat estereotipat davant la conrecció de fets exposats per nosaltres, i com que els fets son fets concrets sense que ningú els hagi desmentit, els llegidors no deuen menester, qui els expliqui el procés en forma de defensa.

La nostra defensa ha estat correctíssima. El fet de dir que el Sr. Glanadell durant les últimes eleccions de diputats a Corts lluità enfront la candidatura d'en Trias de Bes, la qual defensàvem nosaltres publicament, no és cap injúria. Si la casualitat, si un amic davant el greuge amb que s'ha pretès emmascarar-nos, ha posat proves a nostra disposició en senyal de protesta, proves que mostren que el Sr. Glanadell pretenia els favors dels homes de la Dictadura, hauríem estat massa benèvolos el no acceptar les proves contra aquell que encara ignorem que pretenia al ridiculitzar-nos.

I finim definitivament la "polèmica", deixant solzament overt l'afer, per a que en cas de que el Sr. Glanadell desitgi continuar-la tal com li oferirem. — Miquel JOSEPH i MAYOL

Fragments sense comentaris

NOTICIARI

L'activitat de la dona

Sovint la dona que treballa, la dona que vol tenir una intervenció directa en els afers públics, ha estat ridiculitzada i befada. Les caricatures que s'han fet de la sufragista, els pamflets que se li han adreçat, les sàtires teatrals, les mofes periodístiques on amb més o menys causticitat és bescantada, són innombrables. Sembla estrany com fins i tot la feminitat, que tant estima d'ésser afalagada, no se n'hagi espantat i no hagi abandonat tot intent de reivindicació. Potser, no obstant, no li ha calgut d'ésser molt coratjosa. Tota aquesta literatura, en el fons, més que una convicció dels que la produïm, representava una fossilització de les idees, una mentalitat incapaç de reaccionar davant de la novetat, de situar-se davant de les evolucions i canvis de la vida, i de saber admirar el que d'etern i de bell hi ha en les coses, alhora que la gràcia de les seves innombrables i fugisseres transformacions.

Avui, però, aquesta literatura ja ni té cultivadors ni èxit, caldria que naixés en canvi, una altra que satiritzés la dona que no té cap preocupació social ni política, la dona que es mira els afers del seu país, de la seva ciutat, com si es tractés de coses de la lluna. I que ningú no digui que això no donaria moltes de sàtira, que no deixaria manejar amb gràcia el fuet; que no seria, sobretot una literatura força saludable. Cal només fixar-se quin paper representa avui la dona que es nega a que defug tota servitud o intervenció social. Cal tenir en compte, naturalment, que avui per avui, la maternitat, les atencions prolixes de la llar, són ja en part una missió augusta. Però l'oci de la dona que no treballa ni pensa, cova generalment dues menes d'esperit: l'esperit de cortesana o l'esperit de superstitiositat i de beateria.

El primer és un veritable focus morbós d'amolliment social. Crea al seu entorn una atmosfera enrareda de vanitat, de vici de corrupció enervadora. Res de fort, de generós, no pot produir-se al seu entorn.

El segon és un focus que no deixa pas menys espesseït l'ambient. Engendra tota mena de preocupacions, limita les exploracions de la intel·ligència, lliga la voluntat amb misterioses i irrompibles cadenes. Al seu voltant és difícil que arribi a nèixer res d'intel·ligent o d'audaç.

Un hom no sap quin dels dos esperits és més abominable. Tots dos són aturdors i perillosos. Vegem, doncs, si no val la pena de fer alguna cosa per alliberar una mica la dona de l'esclavitud excessiva del mirall o de les tenebres recloses.

DOMÉNEC GUANSÉ

(De «La Nau»)

ESPECTÁCLES per avui i demà

Majestic: Cinema Sonor

Mundial: Cinema

Casino: Cinema

La Alhambra: Teatre (demà nit)

Unió Lliberal: Teatre (demà nit)

Fins el dia 15 d'aquest mes s'admetran signatures, a la Farmàcia Gasset, sol·licitant l'empliació de l'amnistia.

En la propera edició començarem a publicar la llista de les dones que han signat

Autos-Taxi

El millor servei des de 40 cèntims el quilòmetre

Enterros, Batejos i Noces a Preus de taxi

GARATGE BAULENAS

PRIM, 174

GRANOLLERS

Teléfono 231

El Comitè Director de la Federació de la Premsa Catalano-Balear, sota la presidència del senyor Ribera i Rovira, va acordar celebrar el VII Congrés de la Federació a Barcelona durant els dies 26 27 i 28 de abril pròxim.

Va assistir a la reunió el delegat de l'Associació de la Premsa de Granollers.

PINTURA RESTORIN TITAN

La millor pintura domèstica. De venda en les principals Drogueries

Dimarts, al vespre, al Teatre de La Unió Lliberal, donarà el tercer, concert de l'actual curs, l'Orquestra de l'Associació de Música, executant la "Quinta Sinfonia" de Beethoven, "Concert" de Bocherini i "Scheherazada" de Rimski Korsakow.

L'orquestra composta de quaranta professors la dirigirà el seu mestre B. Galvez Bellido; actuant de violoncel solista en Gabriel Rodó i de concertí de violí en Joan Coll.

A l'Alcaldia s'ha rebut un telegrama del Governador, ordenant que no es consenti cap atac personal als homes que haguessin desempenyat càrrecs durant l'anterior actuació.

L'afeïtar-se amb

"FULLA PARIS"

és una carícia.

La Sub-Brigada Sanitària Provincial durant el prop-passat mes de Febrer, ha prestat els següents serveis:

Anàlisis bacteriològics d'aigües	14
Desinfeccions domiciliaries	22
" de sales varies	6
Total	42

AUTOS-TAXI

El millor servei des de 40 cèntims el quilòmetre

La casa més antiga i acreditada.

Marian Puig

Plaça Angel Guimerà, 8 :: Teléfono 26

ANUNCIS OFICIALS

TRIBUTOS NACIONALES S. A. Recaudación Tasa Rodaje, Provincia de Barcelona. ZONA DE GRANOLLES.

Ampliado por R. O. del Ministerio de Fomento, hasta fin de mes, el periodo de cobranza voluntario del impuesto Tasa de Rodaje, correspondiente al año 1928, esta Recaudación ha dispuesto fijar definitivamente para los dias 22 al 31 del corriente, el plazo para retirar en los bajos de las Casas Consistoriales y sin ningún recargo los recibos que no fueron satisfechos, durante la cobranza domiciliaria en esta Ciudad.

A partir de 1º de Abril próximo, y según previene el Estatuto de Recaudación vigente, se entrará sin excusa ni pretexto alguno, en el periodo de apremio.

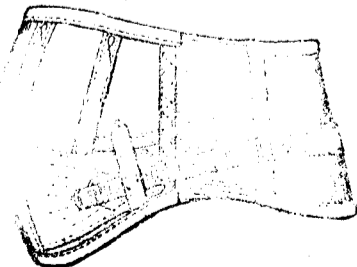
Lo que se hace público para general conocimiento.

Granollers, a 7 de Marzo de 1930.

EL RECAUDADOR,

E. Esteban Sampedro.

SENYORES

eviteu engreixar-vos excessivament, usant nostra faixa abdominal, especialment indicada per a ptosis viscerals i enteroptosis, desviacions de la matriu i de us general per a ventres caiguts.

Demani avui mateix detalls a

J. Mª TARRUJELLA

ESPECIALITATS ORTOPEDIQUES

24, Ferran, 24

BARCELONA

Parts i malalties de la dona :: Diatèrmia

M. Garriga Roca

DIES DE VISITA:
Dimecres, de 6 a 8 de la tarda
Dijous, de 9 a 11 del matí
Diumenges, de 9 a 11 del matí

:: Professor Ajudant de la Facultat de Medicina de Barcelona ::

Carrer d'en Prim, núm. 14

Granollers

Metge per oposició de la
Secció d'Obstretícia i de Ginecologia de l'Hospital Clínic

POMPAS FÚNEBRES "LA VICTORIA", S. A.

Calle Barcelona, 30 GRANOLLERS Teléfono 267

Se encarga esta empresa de toda clase de servicios funerarios, ajustándose a las disposiciones reguladas por la Ley de Sanidad :: Autos coches-fúnebre Hispano para traslados de restos mortales

Esta empresa garantiza al público que todos los servicios que se le encarguen serán realizados a precios más reducidos que los de cualquiera otra funeraria

Prontitud y esmero

Servicio permanente

CAMIONS TERRADES

Transports
entre Barcelona, Granollers i Cardener

gurt 1 camió de Barcelona a les 13 i altre a les 18, diàriament

ENCARRECS A BARCELONA:

Tantarantana, 23, Telf. 19913 - Rec, 18
Telf. 10302 - Ludovico Pio 5, Telf. 13483

A GRANOLLERS:

Casa Joan Pous, Plaça Àngel Guimerà
Casa Esteve Calzada, Calle de Prim, 41

A CARDEDEU:

Carrer d'Alfons XIII, núm. 52

Rapidèç-Economia-Solvència

CIRURGIA URINARIA (ronyó, bufeta, prostata, etc.)

DR. YMBERT

URÓLEG

GRANOLLERS
STÀ. ESPERANÇA 12
Dijous, matí.

de l'Hospital de la Santa Creu de
Barcelona i del Dispensari Municipal
de Vies Urinàries de Barcelona

BARCELONA
GRAVINA, 8
de 2 a 4.

Gràfics JOSEPH : Telèfon 101

CANONGES de Granollers

Aquest exquisit postre es ven al
BAR EUROPA

"PARLIOPON" ANTIGA «CASA PEDRO»

ORTOFÒNIC

Es l'aparell portàtil més perfecte. El que s'imposa per sa modelació amb la música. El més elegant i econòmic. Demostracions i venda a la

FOTOGRAFIA BOSEH: Sant Roc, 2

Stok de plaques. Venda de màquines «Kodak» i accessoris per a fotografia.

CAMIÓ per a tota mena de Transports :: :: ::

AUTOS DE LLOGUER des de 40 cèntims el quilòmetre :: Enterros, Ba-

— — tejos i Nooes a PREUS DE TAXI — —

SERVEI PERMANENT :: GARATGE OVERT TOTA LA NIT
Pl i Margall, 38 GRANOLLERS Telf. 259

Guano Vallesá

ADOBS QUIMICS (Primeres matèries)

Superfosfats minerals i orgànics : Sulfat amoníac : Nitrat de sosa : Sals potases, &

Lluís Serra Guardia

Picoma, 78-81 GRANOLLERS Telèfon 145

Sucursal: Les Franqueses